

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 5 cor. 40 bani.
Pe 6 jumătate de an 2 cor. 70 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primeze la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir pețit prima-cară 14 bani, a doua-cară
12 bani, a treia-cară 10 bani.

Mitropolitul Ioan Meșianu.

Cine a intrat în minunata catedrală din Sibiu, fără de veste, ca atras de o putere nevăzută și-a pironit ochii asupra unui moșneag, încercat de ani, cu pletele albe ca argintul, asemănându-se pare-că mai mult prorocilor zugrăviți pe icoane decât oamenilor de toate zilele. Ținuta lui era serioasă și senină, înfățișarea deamnă și plină de virtute, iar de sub boltitura frunții lui de patriarh schinteiau doi ochi luminoși, în agerimea cărora să intruchipa, ca într'o biserică luminoasă, blândețea și energia, muștrarea și iertarea, judecata aspră și tot harul binecuvântărilor de părinte.

Omul acesta, în fața căruia se înclina cu cinste tot credinciosul, a fost arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Meșianu.

Purtarea de grijă alui Dumnezeu-l hărăzise în fruntea bisericii pentru de-a o cărmui întocmai ca pe o corabie în grelele furtuni, care amenințau neîncetat să-o destrame și să-o înghită și cerul îl ținea sănătos, îi dădea puteri noi, îl întinerea mereu și cu toți cei 88 de ani, ce-i apăsau pe umeri binemeritul și harnicul vlădică, stetea în fruntea tuturor mișcărilor mari și faptelor însemnate, cari aveau să deschidă neamului nostru un viitor mai bun și o strălucită nădejde. Crescut și având pilda vie a marelui său înaintaș mitropolitul Andreiu Șaguna, a arhiepiscopul Ioan Meșianu și-a însemnat bine în amintirea lui, că întărirea bisericii și păstrarea înfățișării sale naționale sunt temeliile cele mai sigure și garanția viețuirii ca popor a Românilor în hotarele țării noastre. Nu a fost întâmplare însemnată, începând dela

anii 48 înainte, la care răposatul mitropolit să nu-și aibă și partea sa și văzându-i încărunțitele plete, pare-că întrezăream toate acele strașnice vijelii, cari se năpustiseră peste noi și ne opriseră pe o clipă numai mergerea înainte.

Judecând viața unui păstor așezat în fruntea unei biserici naționale, cum este a noastră, trebuie să luăm în privire, mai cu seamă două puncte: legătura lui sufletească cu biserică și ținuta lui față de trebuințele și dorințele poporului, care i-a dat în mână frânele și puterea neșarmurită de-a-i tăia cale pentru viitorul lui.

Ca om al bisericii, mitropolitul Ioan Meșianu a fost icoana unei evlavii, ce a împodobit pe toți înaintașii noștri, ocrotiți sub aripile credinței strămoșești și nu i-a plăcut niciodată să se abată dela acelea, pe cari ni le-au lăsat moștenire moșii și părinții noștri. Cu multă duioșie și părere de rău atrăgea uneori luarea aminte, la sinoade și întruniri bisericesti, mirenților noștri asupra faptului, că simțământul religios al domnilor și al unor învățați amenință să se depărteze de cel al poporului din care fac parte și să tulbure astfel

armonia dintre ei și popor. De nenumărate ori spunea cu convingere, că credința urmată de fapte trebuie să fie lumina, care să ne limpezească și să ne arate cărările vieții. Ca să dovedească și prin faptă interesul viu pentru lăcașul Domnului, n'a pregetat și nu și-a găsit odihnă, până când n'a ridicat din părăgînirea lor zidurile, cari au alcătuit apoi catedrala, această mândrie a Românilor ortodoxi din Ardeal. Dar deoarece-țe știa prea bine, că biserica luată numai ca clădire e mută, s'a năzuit, întru cât se putea aceasta, să-i alătoreze școala, ca al doilea stâlp pentru întărirea chemării ei. Și, față în față cu porțile ei deschise a luptat și a izbutit după o îndârjită stăruință să înalțe clădirea seminarului teologic pedagogic, din apa vie a căruia aveau să se adape cei chemați de-a fi apostolii școlii și bisericii.

Cu atât mai grea însă este starea unui mitropolit român, când e vorba de-a mulțumi, pe lângă trebuințele credinței și nevoile naționale ale unui popor, cum e al nostru. Judecat sub unghiul acesta mitropolitul Ioan Meșianu a știut să țină totdeauna calea de mijloc, prevenitor față de conducătorii politici ai acestei țări și gata a întinde mâna fără șovăire aceluia cari se apropiau cu cugetul curat de noi, dar neînfrânt și nelăsând o iotă din crezul nostru național, când era vorba de drepturile noastre firești. Marturie pentru aceasta sunt nemuritoarele cuvinte pe cari le-a rostit, când a apărut în fața ministrului Berzeviczy, școala și limba românească și pe cari ar trebui să-le îmbrăcăm în aur și să-le scriem cu litere de foc, ca să strălucească vii înaintea aceluia, cari vor veni și vor avea aceleași îndatoriri și nobilă chemare.

„Bisericele ortodoxe răsăritene sunt biserici naționale, astfel biserica noastră este biserica greco-orientală română. Nu numai limba liturgică ci, limba dată-

toare de viață este pentru această biserică limba românească. Nu este putere în lumea aceasta, care ar putea să stlească biserica mea a-și părăsi limba, căci prin aceasta ea însăși și-ar spune sentința de moarte.

Cine a putut, rosti asemenea cuvinte, a dat pe deplin dovada dragostei nețărmurite față de neamul românesc și limba lui.

Catedrala a îmbrăcat însă astăzi vestminte de doliu și clopoțele ei plâng pe acela, care nu mai este. De acum înainte glasul lui plăcut nu va mai răsuna și cuvintele de îndemn pe cari le rostea din fața altarului nu vor mai smulge lacrimi și nu vor mai înduioșa inimile ascultătorilor. Întins pe năsalie el își doarme somnul de veci, împăcat, ca unul ce și-a împlinit datorința, care lupta cea bună a luptat, așteptând să se slobozească din cătușele aceste de lut și să se împreune cu Cristos.

În veci pomenirea lui.

Viața arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Meșianu.

— Preot la Râșnov și protopopul Branului. —

Ioan Meșianu s'a născut în anul 1828 în Zărnești, comitatul Făgărașului. Studiile le-a făcut în Brașov, cele filosofice în Cluj, iar cele teologice în Sibiu. După terminarea studiilor sale a fost timp scurt protonotar în Bran, iar după aceea fu așezat paroh în Râșnov, comitatul Brașovului. În 1858, abia la vârsta de 30 de ani a fost numit administrator protopopesc al Branului. Dăruit dela fire cu o rară agerime a minții și înmulțindu-și cunoștințele prin studiu neîntrerupt Meșianu dezvoltă ca protopresbiter o activitate neobosită întru înălțarea bisericii și întru înălțarea clerului și poporului.

Pătruns de cel mai adânc sentiment național Ioan Meșianu în curând devine conducătorul politicii al Românilor din comitatul Făgărașului și ia parte la toate acțiunile politice din acel timp întreținând cele mai întinse relațiuni cu fruntașii și băștașii români de valoare, cu cari lucrează mână în mână ca deapărat la conferința națională din 1861, la congresul național din 1863, apoi la dieta din Cluj din 1865 și cu vântul său era privit pretutindeni având deosebită greutate Principelu Schwarzenberg, principele Montenuovo și alți dignitari de stat din acele timpuri îi dau o deosebită atențiune. Prin autoritatea și trecerea de care se bucura, tânărul protopop al Branului, contribuie mult la ridicarea autorității bisericești sale. Câștigă dela comuna politica porțiuni canonice pentru preoți, școlare și îmbunătățiri pentru învățători și înființează în toate comunele din tractul său școli și fonduri pentru dotarea preoților și a învățătorilor.

În lupta pentru reînălțarea mitropoliei ortodoxe române și activarea constituțiunii bisericești, precum și în toate acțiunile mari ale bisericești, protopopul Ioan Meșianu, a fost adesea întrebât de fruntașii Sașona, iar după reactivarea vieții constituționale bisericăști este un membru activ și valoros în toate corporațiunile bisericești. Dăruit a funcționat dela început ca membru în consistorul și sinodul arhidiecezan, ca membru al consistoriului mitropolitan și al congresului național bisericeș.

După moartea lui Andreiu baron de Șaguna (1873), Ioan Meșianu conduse, din încredințare consistoriului mitropolitan și al congresului național bisericeș, prima alegere de mitropolit, la care s'a ales mitropolit Procopiu Ivacicovici, episcopul Aradului. În locul acestuia din urmă a venit ca episcop la Arad vicarul episcopesc dela Oradea-mare Miron Romanul, iar în

locul acestuia în 1874 a fost ales ca vicariu protopopul Ioan Meșianu.

Episcop al Aradului.

Mitropolitul Procopiu Ivacicovici în anul 1875 s'a dus de patriarh sârbesc la Carlovei, iar în locul lui ajunge mitropolit episcopul Aradului Miron Romanul. Atunci în anul 1875 Ioan Meșianu a fost ales și sfințit episcop al eparhiei Aradului. Acum se începe epoca de regenerare a acestei eparhii. Ea se afla în starea cea mai tristă. Se simțeau în toată puterea lor greutățile și năzurile unui trecut de tristă aducere aminte. Episcopul Ioan Meșianu cu multă prevedere și cu o energie neîntrețută a realizat fapte, cari constituiesc temelia pentru viața și dezvoltarea de apoi a eparhiei Aradului.

Ca arhieru, Ioan Meșianu este în neîntreruptă legătură cu clerul și poporul său și anume prin vizitațiunile canonice în fiecare an în diferite părți ale diecezei și prin pastoralele, ce în tot timpul cât a funcționat ca episcop le-a dat regulat clerului și poporului eparhiei sale în fiecare an la sfințele sărbători ale nașterii Domoului, anului nou și ale învierii.

Ioan Meșianu reorganizează dieceza și pune temeliile unei înfloriri nevisate până atunci. Grijă cea mai însemnată i-a fost pururea a ridicării și întăririi învățământului confesional. Începutul l-a făcut cu organizarea institutului pedagogic teologic. La intrarea sa în eparhie vechea preșcolară din Arad era într-o stare care nu mai corespundea lipșurilor timpului. Avea numai două cursuri cu trei profesori rău dotați și era adăpostită în un edificiu necorespunzător, din care cauza fusese tras la dâră de scama din partea organelor statului, iar institutul teologic cu trei cursuri avea numai doi profesori și era adăpostit într'un local închiriat. În fața acestei situațiuni episcopul Ioan Meșianu încă în 1876 zidi prin colectă și din alte mijloace ale diecezei un edificiu, în care așeza ambele institute. Înmulți numărul profesorilor, cursurile preșcolare le ridică întâi la trei, după aceea la patru, augmentându-le și cu un curs de pregătire. Și ca să înlesnească tinerilor săraci pregătirea pentru cariera învățătorescă, înființează două alumnece diecezane, în cari se adăpostesc și provad cu cele trebuincioase peste 100 tineri, mare parte gratuit, iar pentru creșterea numărului trebuincios de profesori a creiat stipendii pentru candidații de profesură.

Îmbunătățirilor introduse la institutele centrale de episcopul Ioan Meșianu este a se mulțumi cu în eparhia Aradului starea învățământului confesional a ajuns să fie atât de înfloritoare, având toate comunele bisericești școlile lor proprii. În timpul guvernării episcopului Ioan Meșianu numărul acestor școli s'a sporit cu 160. La stăruința dânsului s'au introdus și școlile de fete. Elucapa învățătoarelor s'a făcut tot prin preparanția din Arad în legătură cu internatul școlii superioare de fete de acolo, pe care tot episcopul I. Meșianu a scapat-o din gura morții, primindu-o din proprietatea reamunei femeilor în proprietatea diecezei.

Pentru anul bună creșterea a tinerimei preparanțiale și clericale a intervenit la 1882 personal la ferența baroneasă Ifigenia Sina din Viena, care donă diecezei o parte din marele ei imobil din Arad. Pe acest intru vilan se zidi pomposul palat seminarial cu bani intrași din o col ctă întreținută de episcopul Ioan Meșianu în 1883, care a dat ca rezultat o sumă de peste 100.000 cor., iar pentru înființarea unui gimnaziu românesc în Arad a pus baza unui fond, care s'zi se urcă la suma de 32.000 cor. La 1877 înființat din mijloace proprii tipografia diecezană din Arad și o dăruit diecezei cu menirea de a servi la răspândirea literaturii în popor. Din venițele realizate de tipografie și din o sumă de 20.000 cor. dăruită de dânsul, înființează fondul pentru ajutorarea parohiilor sărace la zidirea de biserică, care fond astăzi atinge suma de peste 150.000 cor.

Cea mai mare faptă a episcopului Ioan Meșianu în eparhia Aradului a fost însă înființarea fondului pentru ajutorarea preoților, a văduvelor și orfanilor lor. Acest fond astăzi atinge suma de 1 milion 80 mii coroane și din el se dau deja ajutoare foarte însemnate preoților nenorociți precum și văduvelor și orfanilor de preoți. Fondul acesta și sporirea lui este pusă pe astfel de temeli ca după timp se devină fond de ajutorare pentru întreaga eparhie. Tot epis-

copul Ioan Meșianu a înființat și fondul pentru asigurarea clădirilor bisericești în contra focului care fond astăzi se urcă la suma de 200.000 cor.

O deosebită activitate a dezvoltat episcopul Ioan Meșianu și intru ducerea la îndeplinire a despărțirii ierarhice de către Sârbi a comunelor cu populațiune română, cari la realizarea despărțirii rămăseră sub ierarhia sârbescă. Sub conducerea dânsului ca vice-preșdinte al delegațiunii congresuale s'a făcut prin proces despărțirea mai multor astorfel de comune cu o populațiune de peste 20.000 de creștincioși, cari s'au încorporat la jurisdicțiunea bisericești române și cu o avere de peste 400.000 cor. dela Sârbi. Sub conducerea episcopului Ioan Meșianu eparhia Aradului a cumpărat pe seama sa și a unor comune bisericești peste 500 jugăre de pământ. Și multe comune bisericești din dieceza urmând glasului arhiepiscopului lor, au cumpărat și ele pământuri, din al căror venit după timp vor putea contribui la salarizarea preoților și învățătorilor lor.

Arhiepiscop și Mitropolit.

După moartea mitropolitului Miron Romanul Ioan Meșianu fu ales mitropolit prin congresul întrunit la 19/31 Decembrie 1898.

Ca mitropolit Ioan Meșianu a regulat încasarea taxei sadoxiale, punând temelie fondului general al arhidiecezei un izvor de venit anual cam de 40.000 cor. apoi a regulat și în arhidieceza salarizarea protopresbiterilor asigurându-le o remunerațiune anuală de 1000 cor., a concluserat la împăcarea afacerii cu renta școlilor din Brașov și a stăruit la guvern, ca întregirea de stat a lefei proșimei să se împartă prin autoritățile bisericești.

Mitropolitul Ioan Meșianu rămânând în istoria bisericească acela, care a înălțat în mijlocul Sibiului minunata catedrală mitropolitană, el a înțeles din temelii seminrul arhidiecezan și acum câteva zile înaintea morții sale tot mitropolitul Ioan Meșianu a pus temelie marelui orfelinat, ce se va înălța ca cel dintâiu institut de binefacere în cetatea Sibiului și pentru care a adre at marele arhieru cel de pe urmă circular al său. Pentru orfelinat mitropolitul Ioan Meșianu a dat deocamdată 3000 cor. și avea de gând să facă o fundațiune mai mare pentru aceea instituțiune.

Lucrarea politică a mitropolitului Ioan Meșianu.

După cum am amintit la început în tinerețele sale mitropolitul Ioan Meșianu fusese unul dintre cei mai mari luptători pentru drepturile politice ale poporului românesc din statul ungar și ca protopop al Branului era conducătorul politicii al Românilor din comitatul Făgărașului. Ajuns episcop la Arad, mai apoi mitropolit, Ioan Meșianu n'a mai luat parte în luptele noastre politice, dar niciodată n'a păcăuit în contra partidului național român ori a programului acestui partid, ci lăsând politica de partid s'a năzuit să opere instituțiunile culturale ale bisericești sale prin oținută liniștită și prevenitoare față de guvernanții țării. Nu s'a dat însă niciodată îndărăt a-și ridică cuvântul în ceea magnaților față de decele proiecte de legi, cari ținteau maghiarizarea învățământului confesional și vătămarea libertății noastre bisericești.

Astfel Ioan Meșianu ca episcop al Aradului a luat parte în ceea magnaților la discuția legii despre azilele de copii respingând acea lege ca vătămătoare culturii și autonomiei bisericești ortodoxe din patrie spunând între altele și aceste cuvinte: „Să se aducă, înaltă casă, legi cari să ajute și dezvoltarea celorlalte popoare din patrie în deosebi și dezvoltarea poporului român, care după trecutul său, după soarta și pozițiunea sa, este chemat a fi, în caz de lipsă, cel mai sincer aliat al poporului maghiar”. Tot astfel Ioan Meșianu și-a ridicat cuvântul în contra legii despre salarizarea învățătorilor în anul 1893 spunându-le celor de sus că „și clerul și poporul român a învățat a iubi nu numai patria, dar și limba și religionea sa, întocmai ca și compatrioții săi maghiari și de aceea simte nespuse dureri de căteori vede atcându-se aceste scumpe comeri ale sale”. A vorbit episcopul Ioan Meșianu și cu ocazia proiectului de lege despre numirea localităților. Cel mai minunat discurs politic al răposatului Ioan Meșianu rămâne însă cel rostit în cercetarea convocată la Budapesta asupra proiectului de lege Berzeviczy despre ma-

ghiarizarea învățământului popular, care a avut un răsunet fermecător asupra românimeii întregi. În acest discurs a rostit mitropolitul Ioan Meșianu în vezi neuitatele cuvinte, că „nu este putere în lumea aceasta care ar putea să silensească biserica mea și să parăsi limba”. Asemenea memorandumul bisericii ortodoxe române din patrie, în contra legilor școlare ale lui Apponyi va rămânea pentru toate timpurile un monument nepieritor al vredniciei și toalepunei, cu care mitropolitul Ioan Meșianu a știut să apere interesele culturii naționale românești și drepturile autonome ale bisericii sale. Tot în contra acestor legi apponyiane a vorbit mitropolitul Ioan Meșianu în casa magnaților la 8 Maiu 1907. Acesta a fost cel din urmă discurs al fiertatului mitropolit în legislațiunea statului ungar. Toate discursurile lui însă vor fi în toate timpurile dovezii strălucitoare despre iubirea lui de neam.

Scrisoarea contelui Tisza către mitropolitul Ioan Meșianu.

Cătră sfârșitul vieții sale mitropolitul Ioan Meșianu i-a fost dat să ajungă în mijlocul încercărilor politice de a împăca ura dintre poporul român și politica de guvernământ în statul ungar. Contele Stefan Tisza, într-o scrisoare din 22 Septembrie 1914 se adresează mitropolitului Ioan Meșianu, în care scrisoare contele Tisza cu provocare la aceste fenomene înălțătoare cari atât de strălucit au documentat solidaritatea Românilor din petrie cu monarhia și cu interesele de viață ale nașunii maghiare, din partea guvernului pune în vedere Românilor că „putem pune în vedere reforma legii școlare în așa fel ca să fie cu considerație la postulatoarele concetățenilor noștri nemaghiari cu privire la școlile confessionale. Cu dispozițiuni legale putem deschide calea limbii materne în atingere nemijlocita cu autoritățile și în sfârșit ne putem îngriji de unele modificări ale unor dispoziții din legea electorală, cari vor așeza pe bază mai dreaptă reprezentanța politică a Românilor din patrie”.

Moșneagul mitropolit a răspuns primului ministru foarte bine, dar tot atunci cu multa precauțiune. „Grăbese a mi exprima bucuria sinceră pentru că Exelența Voastră și guvernul ungar e aplicat să îndeplinească cerințele vechi și drepte ale poporului român, cari formează condiția cea duntăiu a fericirii și înaintării poporului pe teren cultural”.

Vorbele au rămas însă numai vorbe și mitropolitul Ioan Meșianu moare cu durero în suflet, că n'a putut să vadă îndeplinite cerințele vechi și juste ale lubitului său popor românesc.

Patruzeci ani de Arhierie.

În Dumineca Tomii a anului trecut, împlinindu-se patruzeci de ani decând I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan Meșianu a fost așezat ca episcop în scaunul episcopiei arădene. Înaltul Prelat a fost sărbătorit cu însuflețire din partea preoșimii și a mirenilor arhidiecezei și diecezei Aradului, întrunți în Sinoadele anuale.

La cuvântarea de felicitare a membrului sinodal, profesorul A. Barseanu, rostita cu acel prilej sărbătoros, I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan a răspuns, arătând în câteva cuvinte greutatea împreunată cu înalta sa treaptă bisericească și dând glas speranțelor sale într'un viitor mai senin al bisericii și neamului românesc:

Vă mulțămesc din inimă D-lor pentru peșuitele felicitări, ce-mi aduceți și la acest prilej felicitări din cari ies dragostea D-voastră și cătră mine, dar mai ales cătră biserica noastră străbună, incredințată conducerii mele; deci Vă rog a-mi păstra și mai incolo acea dragoste până voi mai fi în viață, iar bisericii să o păstrezi în toată viața D-voastră, și să o lăsați de cea mai scumpă moștenire tuturor alor noștri.

Fiindcă la acest prilej binevoiti a mă felicita și din întâmplarea împlinirii alor 40 de ani dela sfințirea mea întru Arhierie, întâmplare pe care doresc a-o sărba în singurătate și în cugete evlavioase: doresc a vă incredința, D-lor, că deși Arhieria este cea mai înaltă demnitate bisericească, de care prea puțin muritori se învrednicesc, eu totuși atunci, când clerul și poporul diecezei Aradului m'au chemat la aceea înaltă demnitate, am stat mult pe gânduri, să o primesc ori nu.

Am stat pe gânduri D-lor, nu numai pentru că știam, că pe cât este de înaltă demnitatea arhiericească, pe atât de grea este și sarcina împreunată cu aceea, chiar și între împrejurări mai prielnice, și eu atât mai grea între împrejurări neprielnice, cum au fost atunci și mai sunt și astăzi. Dar apoi am mai stat pe gânduri și pentru că eu mai eram și părinte de familie, și pentru că primind Episcopia, trebuia să mă despart de cei doi fii ai mei, pe atunci încă nevătănici; și dacă în fine totuși am primit-o, am făcut aceasta îndemnat de cuvintele Domnului nostru Iesus Cristos, care zice: „că cel ce iubește pe părinți, pe fii și pe frați mei mult decât pe mine, nu este vrednic de mine”; am făcut-o deci pentru a mă supune prea înaltei voințe a Domnului.

Și îmi place a crede, că prea bunul Dumnezeu poate și pentru că m'am supus voinței Lui îmi va fi lungă atât de mult firul vieții mele pământești.

Apropiindu-se însă acum tot mai mult capătul firului vieții mele pământești, și având a da seamă înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor despre roadele muncii mele, dar nefiind eu chemat a mă propunța asupra faptelor mele, las aceasta în judecata clerului și poporului nostru, dintre cari mulți au fost împreună lucrători cu mine la modestele mele înfăptuiri și plantațiuni, dar și mai mult las aceasta în judecata istoriei nepărtinitoare, rugându-mă numai, ca la judecarea faptelor mele să nu se treacă cu vederea nici multele și feluritele împrejurări neprielnice, întâmplate în tot timpul Arhieriei mele, cari m'au împedecat mult în munca mea.

Pentru a arăta această și numai cu un singur exemplu, voi aminti, Domnilor, că înainte cu 27—28 de ani, când eram în scaunul episcopesc din Arad, am voit a înființa acolo, pe spesele diecezei, un gimnaziu confesional; dar ministerul cultelor de atunci m'a oprit aceasta sub cuvânt, că mai fiind acolo un gimnaziu de stat, să nu se nască certe dujănnoase între elevii celor două gimnazii.

Să sperăm însă, Domnilor, că acum, mai ales după încetarea crâncenului răboiu de azi, care a scos de nou la iveală vechea noastră credință cătră tron și patrie, precum și vitejia ostașilor noștri de pe câmpul de luptă, vor dispărea și acele împrejurări dăunose dezvoltării noastre religioase, culturale, economice și naționale, și se va întâmpla o vreme nouă de pace, de dragoste și de progres și pentru noi și pentru toți fi patrii noastre.

Dorind din suflet cât mai curând o înfăptuire a acestor speranțe, de cari să va bucurați și D-voastră, în toate zilele vieții, — vă cer din tot sufletul binecuvântarea cerințelor, intru mulți ani fericiți.

Boala și moartea mitropolitului Ioan Meșianu.

Mitropolitul Ioan Meșianu viața sa întreagă a fost întruparea sănătății trupești și a sănătății. Niciodată n'a suferit de vre-o boală mai grea și până în zilele din urmă ale vieții sale putea să-și îndeplinească cu mare punctualitate, toate lucrurile sale felicitate.

Nainte cu câteva săptămâni însă mitropolitul începuse să se simtă rău. I se umflase inima, avea greutate de răsuflare și nu mai putea dormi liniștit. În săptămânile din urmă episcopul Aradului părintele Ioan I. Papp l'a cercuit de mai multeori și totdeauna se întorcea acasă cu îngrijorări tot mai mari. Pe încetul moșneagul mitropolit se apropia de desnodământul neiertător. Părintele episcop Ioan I. Papp a plecat numai decât Miercuri seara iarăși la Sibiu, pentru al împărtași cu sfințele taine și a-i face rugăcunile din urmă.

Știam cu toți că biserica ortodoxă română încurând va încerca lovitura zguduitoare și totuși ne-a umplut cu nespuse jale vestea morții marelui mitropolit. Mitropolitul Ioan Meșianu a încetat din viață Joi la orele 5 și jumătate seara în mijlocul rudeniilor sale fiind de față și părintele episcop Ioan I. Papp al Aradului. A adormit ușor, și fără zburcium. Simțind că i-se apropie sfârșitul, l'a rugat pe părintele episcop Ioan I. Papp să-i citească o rugăciune. În cursul acestei rugăcuni bătrânul mitropolit a adormit pentru totdeauna, așa cum se stinge o luminare.

Vestea morții Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru Ioan Meșianu a lăsat adâncă zguduire asupra tuturor oamenilor din orașul nostru, fără deosebire de limbă și lege, și toți au primit-o cu părere de rău. Adormitul în Domnul era cunoscut tuturor ca om de o bunătate de inimă deosebită, ca om înzestrat față de toți, mai presus de toți în a sa adevăratul prot al bisericii sale.

Steaguri negre s'au arătat din prilejul acesta, aici în Sibiu, pe tururile bisericilor catedrale, pe edificiul seminarului, pe reședința mitropolitană, pe edificiul Bibliotecii și tipografiei arhidiecezane, pe edificiul muzeului „Asociațiunii”, pe edificiul „Albinei”, pe casa meseriașilor români, la școala de fete a „Asociațiunii”, pe reședința Ilustrității Sale, domniului comite suprem și comes săsesc *Wallbaum*, pe reședința Ilustrității Sale, episcopului evanghelic din loc, pe edificiul consistoriului în care se află banca „Lumina”, pe edificiul băncii de asigurare „Transilvania”, pe palatul *Brukenthal*, pe toate edificiile băncilor săsești din loc, pe casa comitatului și pe casa orașului, la „Foaia Poporului”, pe casa domnului Ioan B. Boia, la casina militară, etc. etc.

Corpul neînsuflețit al marelui nostru mort, după ce a fost constatată moartea și prin medicul de casă al răpauatului Mitropolit, prin domnul *Dr. Ilie Ben*, — Joi seara, — a fost spălat după obiceiul vechiu apoi așezat pe o nășalie încă nelubrăcat, în sala cea mare de primire din reședința mitropolitană, iar Preașfinția Sa, Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului, a făcut un scurt serviciu divin la picioarele adormitului Mitropolit. A cetit apoi până târziu în noapte părți din sfânta evanghelie domnului protopresbiter *Dr. Ioan Stroia*, iar de aci în colo câte un elev al seminarului teologic, până dimineața, precum și în cursul zilei de Vineri, a cetit psalmii.

Vineri apoi adormitul în Domnul a fost îmbrăcat în ornate arhiericești, cu mitra arhiericească pe cap, cu mătăniiile în mână și cu sfânta cruce pe piept, așezat fiind într'un sicriu negru de mital, iar sicriul ridicat pe un catafalce frumos, înalt, în sala de primire a reședinței mitropolitane, îmbrăcată întregă în negru. Lângă sicriu, și deoparte și de cealaltă, segeau mari de argint cu luminări groase de ceră și plante. La picioare o coroană frumoasă din flori naturale.

La orele șapte, sfârșite fiind toate, se face de nou un scurt serviciu divin. Prin P. S. S. Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului, fiind de față membrii familiei și alți oameni ai bisericii Sămbătă seara, și Duminecă seara a fost lăsat serviciu frumos divin, slujit din partea preoșimii din dieceza Aradului, în Prezența Preașfinției Sale Episcopului *Ioan I. Papp* și a altor bărbați de seamă, Sămbătă, Duminecă și Luni, a fost o neîntreruptă mișcare la reședința mitropolitană, mizându-se fiecare să mai vadă încă odată față blândă și impunătoare a bunului și înțeleptului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, care nu s'a schimbat de loc. Iar Luni după amiază la orele 4 s'a ridicat din reședința sicriul cu rămășițele pământești ale marelui nostru mort și adus cu slujbele prescrite în catedrală, pentru a fi așezat aci pe un nou catafalce.

Pentru a participa la înmormântare a sosit la Sibiu Duminecă dimineața și P. S. Sa, Episcopul *Dr. E. Miron Cristea* al Caransebeșului, și au sosit toți înalții dignitari bisericești, protopresbiteri mulți și numeroase deputațiuni, din toate părțile mitropoliei noastre.

Luni înainte de masă s'au înfățișat la reședința mitropolitului pentru de a-și arăta părerile de rău toți oamenii mai de seamă din Sibiu, atât români cât și străini. Astfel am zărit pe feșpanul *Wallbaum*, pe primarul orașului *Dörr*, pe episcopul Sașilor *Teusch*, pe protopopul bisericii catolice prințul *Hohenlohe* și toți trimișii școalelor și celorlalte oficii și instituțiuni din loc. Prin cuvinte bine simțite își arătau fiecare stima de care se bucura răposatul mitropolit în cercurile lor și jalea lăsată prin trecerea lui la cele vecinice. În numele bisericii, le-a răspuns părintele Arhimandrit *Dr. Eus. E. Rozza*, directorul seminarului „Andreian”. Tot în cursul acestor zile a sosit o mare mulțime de telegrame de condolențe, dintre cari ținem să amintim pe cea a Maj. Sale regelui nostru *Francisc Iosf I*, a președintelui casei magnaților baronul *Samuil Josika*, a prim-ministrului

Stefan Tisza, a mitropolitului Mihaly dela Blaj, cari au fost deosebit de calde, arătând fiecare durerea ce-o îndură biserica și patria prin moartea moșneagului arhiepiscop.

Adresa consistorului evangelic din Sibiu.

Consistorul regnicolar din Sibiu al bisericii evangelică din părțile ardeleno ale Ungariei a trimis consistorului arhidiecezan adresa următoare de condolență:

Numărul 423 din 1916. Venerabilului consistoriu al Arhidiecezei greco-orientale române, în loc. Adânc devotatul consistor regnicolar subscris vă roagă să primiți expresia sincerei participări la moartea Excelenței Sale, Domnului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu și la pierderea pe care a îndurat-o prin această biserică sa. Cu toate că Dumnezeu a dat fericitului în Domnul o etate, care trece cu mult peste anii pe cari i-a stabilit psalmistul ca margine a vieții și din grația dumnezeiască a fost până în săptămânile din urmă deplin păstrat trupește și sufletește, totuși trebuie să jelim despărțirea de un astfel de moșneag, cu atât mai mult, cu cât el, pe cărările vieții sale, a semănat și a secerat fructe, de cari se vor bucura generații întregi. Rămână-i memoria binecuvântată, iar Dumnezeu, care l-a ocrotit atât de lungă vreme, împărțeașcă de milă bogată biserica sa. Sibiu, 4 Februarie 1916. Consistorul regnicolar al bisericii evangelică din părțile ardeleno ale Ungariei: Dr. Fr. Teutsch m. p., episcop. Carol Frisch m. p., secretar.

Scrisoarea prințului Hohenlohe.

Alteja Sa, Principele Egon Hohenlohe, preposit, parohul bisericii romano-catolice din Sibiu, a trimis consistorului arhidiecezan scrisoarea următoare:

„Preavenerabilului domn vicar arhiepiscopesc, Sibiu. Pentru binevoitocența încuștințare, trimisă în numele consistorului arhidiecezan, primiți mulțumita mea adâncă. Totodată binevoiți a lua la cunoștință, că în fruntea deputațiilor preotimiei și parohiei mele, voiu lua parte la înmormântare. Nu pot trece cu vederea ocaziunea aceasta și a nu-mi exprima și în scris condolențele față de preavenerabilul consistor, din prilejul acestei pierderi dureroase, intru adevăr de mare greutate și cu sinceră compătimire simțită de noi tați. Primiți expresiunea sincerei mele stime. Sibiu, 5 Februarie 1916. Principele Hohenlohe, preposit-pleban.

Mitropolitul Meșianu pentru gazetarii români.

În toamna anului trecut zărele noastre publicau știrea, „că un venerabil bărbat al neamului nostru“, care dorește să rămână necunoscut, a donat pentru fundațiunea ziaristilor români suma de 5000 cor. (cinci mii cor.). Acel „venerabil bărbat“ nu era altul, decât fericitul Mitropolit Meșianu, care în îngrijirile lui de tot felul nu și-a uitat de gazetarii români, a cărui muncă și stăruință culturală și politică a știut totdeauna să o aprefieze în chip cuvințios. Dovadă e, între altele, și scri-

soarea cu care a însoțit acest frumos dar și din care reproducem următoarele rânduri mult vorbitoare:

„Aprețind și eu stăruința jurnalisticele noastre, atât la promovarea culturii poporului nostru, cât și la apărarea drepturilor lui, mă văd îndemnat a o sprijini și din parte-mi, după putință, oferind fondul ziaristilor noștri modestul prinos de cinci mii de cor.“

Epitropia fundațiunii ziaristilor noștri prin o adresă specială i-a adus mulțumită pentru acest frumos dar, pe care azi îl face cunoscut obștii românești. Ea a înființat un fond separat, care se administrează alături de fondurile Dr. Mihai Moșonyi etc. — sub numirea „fondul Mitropolitului Meșianu“.

Când aducem această la cunoștința publicului, nădăjduim, că acei mulți stimători, și recunoscători ai fericitului Mitropolit, vor înmulți acest fond cu prinosul lor, acum și în viitor.

Testamentul.

Intarită fiind moartea Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu, membrii consistorului arhidiecezan, aflați în Sibiu s-au întrunit numai decât (doi seara) în ședință, pentru a lua măsurile trebuincioase cu privire la înmormântare. Cu această ocaziune a fost deschis apoi și testamentul repositului Mitropolit, preluat din partea membrilor familiei Hosticiții Sale, domnului Arhiepiscop și vicariu arhiepiscopesc Dr. Harion Pușcariu. Cu privire la averea sa, marele reposit hotărăște în testament, ca ea să rămână întreagă a bisericii, pentru scopuri culturale, descrie în mod amănunțit în testament, și anume, a patra parte din avere să se prede diecezi Aradului, iar celelalte trei părți rămân a arhidiecezei. În urma inventurării averii și a hârtiilor repositului Mitropolit, savârșită încuraul zilei de Viner s-a constatat, că averea rămasă după decesul face în depuneri și hârtii de valoare, aproape un sfert de milion de coroane. Nădăjduim, că vom putea publica în curând întreg testamentul.

Inmormântarea.

Morți la orele 10 și jumătate după terminarea slujbei liturgice s-a început imediat prohodul. Repozatul mitropolit îmbrăcat aron în ornate arhierice și Preasfinția Sa, Episcopul Ioan I. Papp al Aradului, apoi Precurșoșii lor, Dr. Eusebiu R. Roșca, Arhiepiscopul și Dr. Ioan Traian Balaceș, Protopresbiterii, cam și protopresbiterii Pacuraria (Hunedoara), Pacurariu (Mercur), Vasile Domes, Dr. Dobro, Dr. Popescu, Dr. Măreșanu, Giorgi, administratorul protopresbiterial Oprea, preoții Albu și Bueș, și apoi diaconii Dr. Oct. Costea, Dr. Gh. Comșa, Dem. Câmpeanu și Ioan Cioara.

Răspunsurile la prohod le dă corul elevilor seminariali.

Preasfinția Sa, Episcopul Ioan al Aradului ține curântarea în care se laudă frumos la trează meritele cele mari pe cari și le-a câștigat în lumea aceasta marele reposit.

Vom publica vorbirea în întregime în numărul viitor.

Se termină și prohodul. Diaconii Dr. Costea și Dem. Câmpeanu iau acum de pe capul mitropolitului mitra arhiericească și îi pun pe cap camilafca, corul intonează pe „adus-mi-am aminte“, cununile ce scot din Catedrală și se așază pe carul din stradă, sieriul se închide și e scos din catedrală pentru a fi așezat pe carul funebru de gală, tras de patru cai negri. Când e coborât pe treptele catedralei, niște fulgi mărunți de zăpadă flutură prin aer. E participarea cieriului la jalea generală! În curând însă cieriul se luminează. Clopotele sună jale la ca-

tedrală și la toate bisericile din Sibiu, și convoiul se pune încet în mișcare.

Îl deschid elevii dela școalele din loc, conduși de catihetul Jentea, apoi vin elevii seminarului „Andreian“, cu profesorii lor și cu steag negru, delegații țărănești și mulțimea de preoți, câte patru în rând, urmează apoi un elev, îmbrăcat în stihariu, cu crucea marelui defunct, apoi corul, care a cântat neîntrerupt pe drum până la groapă. Viu acum clerul slujitor, în frunte cu diaconii Dr. Comșa și Cioara, dintre cari primul duce decorațiile, celalalt mitra decesatului Mitropolit, pe când diaconul Dr. Costea îl duce cărja.

În urma Arhiericilor, cari încheie șirul slujitorilor și poartă în mâni și ei cărji îndoliate, — e purtată de doi preoți coroana mare a familiei, depusă pe sieriul marelui defunct, apoi vine carul cu coroanele celelalte, și în urmă carul mortuar, cu sieriul osemintelor marelui Mitropolit Ioan. În urma carului funebru vine familia, apoi membrii consistorului arhidiecezan, în frunte cu Ilustrisitatea Sa, Arhiepiscopul Dr. Harion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc, numeroși deputați sinodali și congrsuali și imensal public, care formează un șir nelărgit.

Pe unde trece convoiul, străzile sunt îndesate de lume. La toate ferestrele publice învior. Lampale electrice ard, și sunt îmbrăcate în negru. Prăvăliile sunt toate închise. Convoitul trece prin strada Măcelarilor, prin piața mare, strada Cisnădiei, strada Șevic. Circulația tranvaiului e întreruptă. La ora unu fără un sfert convoiul ajunge la biserică din suburbiul Jorșin. Preoții slujitori intră în curtea bisericii, unde e pregătită cripta, sieriul încă e adus aci, și e secat pe scânduri. Se ține și aci ultimele părți ale serviciului divin prescriis pentru înmormântarea marelui defunct, corul intonează apoi „In veci pomenirea lui“, iar sieriul e slobozit încet la vale, până ajunge la fund.

DEPEȘI.

Pregătirile Rușilor la frontiera Basarabiei.

București. — Rușii construiesc în Ismail o fabrică de granate. La gura canalului Killa, aproape de fabricile de muniție rușii în față cu comuna românească Pallangea Rușii au montat un vapor pentru lansarea de torpile. Călătorii sosiți din Ismail spun că acolo au sosit alaltăieri și tert din Odessa două regimente de cavalerie. După cum anunță zărele din Basarabia scumpetea a luat acolo proporții uriașe. În urma concentrărilor de trupe prețul unor alimente s'a urcat înzest. Mai mult negustorii cari au făcut mari câștiguri prin uzură cu articole oțimentare au fost deștinați și deportați în Siberia.

Iadul dela Toporăuț-Rarencea.

Ziarul german „Berl. Tageblatt“ primește următoarea corespondență dela U. E. Lennhoff, trimisul special al acestui ziar, pe frontul bucovinean:

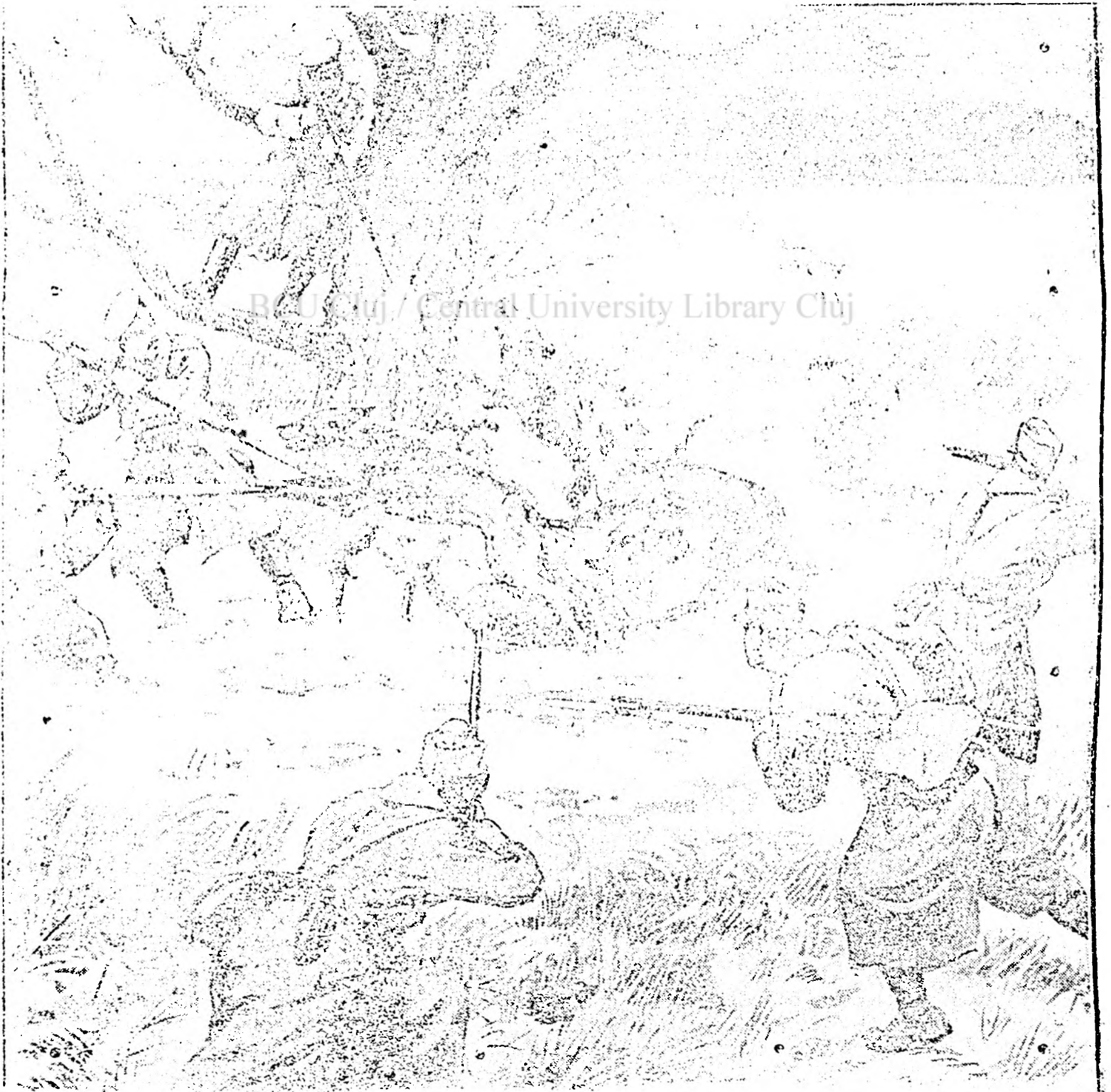
Pe unul din locurile liniei de foc dela Toporăuți-Rarencea, în care s'a distins cu atâta stăruință reg. 40 de honvezi, am fost de față azi la înverșunatele operațiuni artileristice. Din punctul nostru de observație ni se desfășură un larg teritor pe care s'au încins crâncene lupte ale săptămânilor din urmă.

Ni se prezintă întreg ținutul dela muntii albaștrii românești până la Nistru. La poalele muntelui nostru se zăresc căsuțele din vale ale Toporăuțului și Raranței. Lângă Toporăuț, un sălaș pustiit, doar ruinele i-a mai rămas.

Spre est stăpânesc două lanțuri de culmi: cea de 298 și 258 înălțime, cari au dat centrul bătăliilor crâncene de iarnă. În dosul lor, o linie întinsecată lungită în depărtare, lucește în zarea hotarului basarabean, cupola bisericii din Rachitna. Atmosfera e încărcată de șuerături, explozii, canoade nouri produși de șrapnele și explozii albastre și negre ale granatelor. Dacă nurașii șrapnelor sunt de un galbin murdar, se știe că a fost un șrapnel original japonez.

Dacă privim din apropiere acest loc, întipărit în cunoștința publică de frontul dela Toporăuți și Rarencea, pe-

Dușmani neașteptați.

Războiul de acum ne-a adus nu numai în fața dușmanilor, cari se luptă cu armele ucigătoare, ci de multe ori a făcut pe soldații noștri să se apere de dihăniile, cari îi atacau pe neașteptate. Chipul de față ne arată tocmai o astfel

de luptă între soldații unei patruli din Polonia rusească și între lupii flămânzi, cari vin să-i sfășie. Bine înțeles că fiarele trebuie să se prăpădească de ploaia de gloanțe, ce o aruncă asupra lor.

care Rușii și-au încercat nouile invaziuni de iarnă zădărnice pe rând, trebuie să rămâi nedumerit de îngustimea acestui drum pe care Rușii vor să ajungă la Cernăuți. Abia după scurtă vreme ne putem convinge, că realitatea ne înfățișează în mic cele redată în harte.

Nici un alt atac de masă rusesc n'a fost nevoit să se mărginească la loc atât de strâmt închis. Despre intențiunile foarte categorice și sigure cu care dușmanul a vrut spargerea frontului nostru de aici, dovedește faptul că și-au adunat atacurile pe acest sector relativ scurt. În continuu își concentrau masele de oameni și cantitățile enorme de muniții cu cari împușcau obstacolele și tranșeele noastre. Generalul Ivanov socotea că la urmă se va clătina acest vârf expus și se va prăbuși împotrivirea noastră.

De jur împrejur pământul este săpât de granate, pe întinse teritoare ni se înfățișează fantastice cratere de granate. Forța resistentă, armata ungară: honvezii, glotașii de toate naționalitățile, trupe unite, cari cu trupul lor spără drumul ce duce la Cernăuți, și cu toate că tranșeele sunt pustiite de obuzele dușmane, vitejii, ei nu se îndoie un moment. Focurile neconținute rusești, după mărturisirile soldaților cari au luptat pe ambele fronturi, au fost mult mai furioase decât cele ale Italianilor dela Isonzo. Zădărnice sunt atacurile lor. Ai noștri se împotrivesc cu vitejie.

Scump au plătit Rușii acest loc strâmt, cimitirul pierderilor lor enorme. Cele două zile din urmă, cari au fost cele mai crâncene din câte s'au dat, după o socoteală bună, douăzeci mii Ruși au rămas morți pe câmpul de luptă. În bătăliile acestor două zile au dat ajutor după corpuri de elită rusești aduse expres, compuse din țintasi și soldați de linie.

Ca un vârtej s'au năpustit asupra tranșeele noastre, zdrobindu-se ca un val aruncat cu furie la mal. Artileria rusească care a împușcat de 60—80 mii de ori pe 24 de ore, după asaltul infanteriei rusești au năpădit trupele noastre cu ploaia fecurilor. Un zid puternic de foc și oțel s'a alcătuit în dosul liniei noastre pentru ca să zădărnicească apropierea rezervelor, cari însă se strecuraseră prin focurile celor mai primejdute puncte, dând salt crâncen asupra dușmanului care năvălise în linia dintâi a pozițiilor noastre. S'a încins apoi luptă desperată de mână fără păreche pe frontul acesta.

Rușii au năvălit cu cuțite și grănate de mână în tranșeele noastre, reținuți fiind însă de eroii reg. 30 de honvezi. Ceasuri de arândul a urmat bătălia sângeroasă, se sfâșia om pe om. Batalioanele rusești rezervate pentru ajutorare au fost împedecate și oprite pe loc de câtră artileria noastră. Prinsonierii ruși mărturisesc că aceste rezerve ale lor au fost pustiite de obuzele noastre. Câtră seară, tranșeele ne erau eliberate de inamic și am reușit să respingem toate atacurile fără seamă de cumplite.

România.

Ziarul rus „Russchica Wiedomosti” scrie:

„Din toate țările balcanice numai România a rămas neutră în adevăratul înțeles al cuvântului. Neutralitatea ei nu este sigură. Ca și Italia, România era înainte de război aliata Austro-Ungariei. Ca și Italiei i s'a propus și ei cele mai largi compensații în dauna aliatei austro-ungare: Ardealul cu o populație numai de jumătate românească; câteva comitate din Ungaria propriu zisă, cu o populație ungară sau pe alocurea chiar slavă; în sfârșit partea de sud a Bucovinei.

Și dacă România n'a intrat până acum în război în numele așa zisului ideal al „unității naționale”, aceasta n'a fost, bine înțeles, din cauza obligațiilor ei de altădată. Neutralitatea de România putința de a vinde Germaniei produsele sale. Neutralitatea îi dă acum mari câștiguri.

Cât privește anexările teritoriale, România se înțelege nu le va refuza. Însă guvernul român vrea să lupte la sigur, pune prea mult timp și nu vrea să facă prea mari jertfe.

Dacă evenimentele se vor desfășura în sensul ca să poată fi cu puțință unirea tuturor Românilor din Ardeal și Bucovina într'un singur stat român, guvernul din București își va arunca spada în folosul aliaților, mai ales dacă i se va mai garanta și navigațiunea liberă prin Strâmtoari (Dardanele). Dacă se va întrevădea însă un alt rezultat, România va sări cu aceeași bunăvoință în ajutorul fostei ei aliate.

„Totul deprinde de desfășurarea evenimentelor”.

Mai multe ziare bucureștene anunță, că conducătorii Federației Unioniste tratează de câteva zile cu guvernul Brătianu în chestia politice externe a României.

Între conducătorii Federației s'au ivit unele deosebiri de păreri, cari însă se speră, că vor fi aplanate. În ce privește politica opoziției d. Nicu Filipescu a făcut următoarele declarații unui redactor al ziarului „Universul”:

— Atât în ce privește politica externă, cât și raporturile ei cu guvernul, opoziția nu și-a schimbat ținuta. În parlament vom ține numai la proiectele de mare lipsă pentru țară în aceste clipe.

Mercuri parlamentul român și-a reluat desbaterile. Camera a procedat întâiu la verificarea mandatelor noilor deputați aleși. În Senat, a luat cuvântul senatorul Ilariu Isvoreanu, care a spus că a putut constata în cercul său electoral că populația e mulțumită cu vânzările de cereale încheiate de guvernul român. Spune că ar fi dorit ca în politica externă a României să fie încunjurate patimile.

Senatorul Dobrescu, din Federația Unionistă, a cerut dela guvern să ia măsuri contra gazetei „Ziua”, fiindcă dă indicații greșite și păgubitoare intereselor statului român asupra armatei române, vorbind de lipsa de arme și munițiuni.

Ziarul „L'Indépendance Roumaine”, officiosul francez al guvernului român, anunță, că în zilele viitoare pe lângă alte proiecte de legi se va prezenta parlamentului român, un proiect de lege prin care se va cere un nou credit militar de 200 milioane lei.

Pentru o nouă eră în politica românească se pronunță ziarul „Naționalul” al fostului ministru de justiție d. Toma Steban, într'un articol prim, din care extragem următoarele:

„Nu este destul să vrem o Românie mare, dar, trebuie să fie puternică și temută în afară, și aceasta nu se va întâmpla până ce, prin concursul tuturor, nu se va începe o eră nouă, îndreptând deprinderile rele în cari ne tăvălim de 50 ani. Altfel, fără o politică civilizată înlăuntru, și plină de demnitate în afară, ducem țara la prăpastie.

Să se rețină că străinii, azi, nu se mai tem nici de cele câteva sute de mii de baionete ce avem ascuțite gata, și ei ne pândesc după ce ne studiază de mult.

Să înceteze factorii răspunzători de a mai asculta de acele babe perfide, ce vor să aducă peste țară urgie și mizerie, căci, desnădejdea ar fi prea mare și răspunderea fără iertare, dacă ne-am găsi, într'o bună dimineață, în situațiunea Polonezilor, cari au băgat de seamă prea târziu că: Cerul este prea sus și Franța este prea departe”.

Ni se anunță din București: A. S. R. principele Carol a fost Duminecă la Turnu-Severin, unde a inspectat batalionul 1 de vânători, cantonat în satul Erghevița și Căminul cercetașilor din parcul „Tudor Vladimirescu”. Seara A. S. R. a asistat la cununia religioasă a sublocotenentului Const. Filiti cu doara Gica Ioanid. Cu trenul de 2 noaptea, A. S. R. s'a înapoiat la București.

Orfanii din Jina.

Da fiind, că apelul publicat de ziarul nostru, în cauza așezării celor 4 orfani ai răposatei Ioana D. Budrală din Jina, a găsit răspunsul dorit, ținem a fi de însemnătate mai ales acum, când năpraznicul război lipsește pe atâtea ființe nevinovate de părinți și de avere și înmulțește zilnic numărul orfanilor noștri, avizați la sprijinul desproapelui, să publicăm scrisoarea adresată de dl Victor Tordoclanu, primăriei comunale din Jina, care are mlaunița umanitară și creștină și nu tocmai ușoară de a face alegerea între cele aproape 40 familii, cari se angajază la primirea copiilor. Iată scrisoarea:

Onorabilă Primărie comunală.

La rugămintea îngrijitoare orfanilor răposatei Ioana D. Budrală din Jina, am apelat pe cale ziaristică la generozitatea obștel noastre, cerând familiilor lipsite de copii, ca urmând eșemplul stăt de grațier al conlocuitorilor noștri de altă naționalitate, să se îndure spre cei 4 orfani ai numitel, anume Vasile 1^{1/2} ani, Nicolae de 7 ani, Dumitru de 11 ani și Pamfilie de 14 ani, ajunși cerșitori și să-i ia în creștere și în îngrijire.

Apelul meu a avut darul, de altfel neșperat, de a mișca mai multe inimi generoase, cari se angajază a primi, între condițiuni nu se poate mai favorabile, pe acești nenorocți, cari n'au alt păcat, de cât acela de a fi văzut lumina zilei.

Cum din considerare la timpul greu de iarnă și la marea depărtare, în care se găsește comuna Jina de Sibiu, fiindu-mi peste puțință de a lua personal dispozițiunile de lipsă pentru plasarea acestor copii, îndrăznesc a spea la concursul binevoitor al Oa. Primăriei,

care în conlucrare cu oficiul parohial de acolo, să binevoiască a chibzui, după cuprinsul scrisorilor ce le alătur, pe care din copilași și la cari anume din cei cari s'au oferit să-i primească, să-i predăm și într-o condițiune. Scrisorile acluse sunt dela:

1. Augustin Butariu, comerciant în Györök (comitatul Arad), cerând pe Pamfilie, pe care, provzândul cu de toate, l'ar aplica la băcănie, iar după trei ani l'ar trimite la Viena pentru mai departe perfecționare.

2. Vasile Ozășanu, măștru cordonier în Brașov (fără copii), cerând pe Vasile ca copil de suflet, dorește să-l dea la școală și apoi să-l aplice la meseria de păpucărie (cismărie fină de dame și domni).

Tot domnia sa se obligă să câștige pe un prietin al său pentru Pamfilie, pe care l'ar aplica la cismăria groasă.

3. Pompiliu Constanțiu, învățător director în Dăneș, dorește să știe, dacă copiii sunt gr-or.? cu ce s'a ocupat părinții lor și dacă sunt le giuți? când apoi ar primi pe Pamfilie sau pe Dumitru.

4. Dumitru Măcri, preot ortodox în Maroș Kaproca (comitatul Arad), dorește pe Pamfilie ca servitor, dat fiind, că are în-uși familie.

5. Ștefan Subău, econom la Socodor (Székudvar), dorește pe Dumitru spre a-i fi ade-vărat părinte, neavând copil.

6. Liviu Rădu, paroh în Macedonia, poșta Csák, dorește pe Pamfilie.

7. Mărioara Bogdan din Pécsák (comit. Toronto) a cărei soț fără copii ar primi pe Dumitru dându-i îngrijirea ca la al său, ba i-ar depune și bani la bancă pentru timpul când o mai are.

8. Ștefan Fătu, paroh în Apaton rom. Oláhapáti, com. Ozăzi), dorește pe Pamfilie și pe Dumitru, oferind primului, pe lângă toate cele trebuincioase 50 cor. la an, care sumă se va urca.

9. Ștefan Dănilă, econom în Zlatna com. Alba inf. (fără familie) dorește pe Pamfilie pentru economie și de a-l avea pentru totdeauna.

Tot dea afia loc la o familie de creșter (fără copii) și pentru Vasile și și pentru Dumitru.

10. Octavian Manu, inv. penz. în Mîșeșel (Könyulak), dorește pe Pamfilie, oferindu-i pe lângă îmbrăcăminte, hrană și îngrijire, și o sumă corăspunzătoare, pe care o depune la bancă, dar cu obligațional de a-i îngriji doi cai. Pentru cazul ca Pamfilie e dat, promite pe Dumitru pentru a îngriji doi oi.

11. Ierofim Văroșanu, paroh în Criș (Keresz) poșta Dăneș, comit. Târnava mare, primește pe Pamfilie dăruind sănătate și înlemnătură la economie, pe care l'ar considera ca pe al său, la caz contrar primește pe Dumitru în aceleași condițiuni.

12. Virgil Musta, preot în Nagymargita (comit. Toronto), dorește pe Pamfilie, pe care l'ar îmbrăca și crește, depunându-i și o sumă de bani albi pentru zile negre. La lucrul greu, luând în considerare vârsta și soarta ce l'a ajuns, nu l'ar pune.

13. Candid Căstes, preot gr.-cat. în Spăl-nara (Ispánlaka, poșta Matorujvár) primește pe Vasile și pe Pamfilie pe voie și sub condiția să fie sănătoși. Soția părintelui Terezia s'a îngriji să câștige loc potrivit și pentru esialafii doi frați.

14. Gregorțiu Sâmpășeanu, econom în Tritul de sus (Felsőtrehén, poșta Alsótrehén, com. Turda-Arieș) dorește pe Pamfilie să-i păzească puțnele oi.

15. Georgie Glava, parch în Șesuri, poșta Kisgyőr, comit. Hunedoara, până acum crescând doi erazi orfani dorește pe Pamfilie, ținându-l ca pe al său și dându-i și simbrie, iar după-ace va ajunge maiorean, va îngriji și de căsătoria lui cinstită, înzestrându-l după vrednicie, cu pamânt și vite și nelipindu-l nici de școală.

16. Iulian Bălsăjan, preot în Szendelsk Măgur, poșta Lugoj, comit. Carașseverin, dorește pe Dumitru sau pe Pamfilie, pe care aplicându-l la economie îl ră ținea ca pe al său.

17. Mateiu Zăgreanu, preot gr.-cat. în Kis-pulyon, poșta Czege, comit. Solnoc Dobăca, dorește pe Pamfilie eventual pe Dumitru, crescându-l și aplicându-l la economie.

18. Ioan Căluseriu, preot, fără familie în Buzăd, poșta Rigosfürdő, dorește pe Pamfilie, dându-i creștere corăspunzătoare.

19. Toma Popovici, învăț. în Boșorod poșta Kút, comit. Hunedoara, dorește pe Pam-

filie eventual pe Dumitru, spre a-i fi ajutor la economie, îndatorându-se să-l ginească la timpul său.

20. Nicolae Uzon, primar în Ciacova (Csák), dorește pe Pamfilie, aplicându-l până la anii de asentare la economie, apoi îl va înzestra la căsătorie.

21. Vasile Gavriș, preot gr.-cat. în Odești (Vadafalva) poșta Szilágyfalva, com. Sălăgiu cu 6 copii mari, (doi pe câmpul de luptă), mai toți așezați și ținând o fată orfană, dorește pe Pamfilie, mai ales că are moșie peste 200 jug. carastrale.

22. Nicolae Murășeanu, preot gr.-or. în Craifalva (Magyarkirályfalva) poșta Sövényfalva, comit. Târnava mică, dorește pe Pamfilie, obligându-ee a-l crește intru toate ca pe al său și conform legilor creștinești.

23. Ioan Alexandrescu, paroh gr.-or. în Péganyesd, poșta Kurtya, comit. Caraș-Severin, dorește pe Pamfilie, după-ace va cunoaște condițiunile și împrejurările lui de trai.

24. Emil Rădu, comerciant în Chechiș (Kéthmező), comit. Sălăgiu, cu prăvălie, măcelărie și puțină economie, dorește pe Pamfilie, după-ace i se vor comunica condițiunile.

25. Nicolae Nașcu, învățător și fost paroh în Polet (Palotfalva, com. Murăș Turda), dorește pe Dumitru sau pe Pamfilie, după-ace va cunoaște condițiunile.

26. Aurel Murășan, preot în Sucutard (Vasaszentgothard) poșta Czege, comit. Solnoc-Doboca, dorește pe Pamfilie și pe Dumitru, dându-le creștere ca la ai săi, iar dela vârstă de 15 ani se obligă a le depune anual o sumă corăspunzătoare la Casa de păstrare.

27. Ioan Gales, econom în Sadu (Czod), poșta Nagybalod, comitatul Sibiu, dorește pe Pamfilie.

28. Ioan Vălcănu, econom în Cristian (Keresztényziget), lângă Sibiu, dorește pe Pamfilie sau pe Dumitru.

29. George Cătară, învăț. pensionat în Valcăleni (Váldósy), poșta Perle comit. Carașseverin, dorește pe Pamfilie spre a-l aplica la economie și pe lângă provăderă cu toate i ar da și hrană.

Tot dea dorește, pentru un vecin al său, pe Dumitru, în aceleași condițiuni și deasupra îngrijindu-se la timpul său de creșterea ovini-cioare a lor.

30. Vichentie Corogariu, preot gr.-or. în Sărăzani (Százány), poșta Boșor, comit. Caraș-Severin, dorește pe Pamfilie pentru Ianăș Olariu primar (fără copii), și pe Dumitru pentru Petru Fărces, econom, cu bună stare, ambii se obligă a crește cavameș și să dea fie-cărui câte 500 cor. zestre când vor deveni majori.

31. Petra Mielojina Nr. casei 146, măștru țur în Czerova, poșta Rozszebánya, dorește pe Nicolae, căruia dându-i numele său, să-l ia de suflet, să-l dea la școală și să iasă om din el.

32. Nicolae T. Durlun Nr. casei 143, com. în Bradu (Fenyőfalva), comit. Sibiu, dorește pe Dumitru, dacă e zdravăn și sănătos, spre a-l da la școală.

33. Ioan Bogdan, preot în Grăjma (Körösm) poșta Bistracseres, dorește pe Pamfilie sau pe Dumitru spre creștere.

34. Ioan Hușyadi, învățător gr.-cat. în Al-ohota, poșta Bőrcfalva-zut, comit. Sătmar, dorește pe Dumitru spre a-l crește în frica lui Dumnezeu.

35. Constantin Liuba, învățător în Lugoj, pune în vedere, că o familie cinstită de de meseriaș de acolo, după-ace va cunoaște condițiunile mai de aproape, primește pe Vasile, drept copil de suflet și pe Pamfilie, spre a fi aplicat la meserie.

În legătură cu asemnata postală, v'am trimis suma de 58 cor., dăruită pe seama acestor orfani precum urmează: d-na Aurelia Păcățianu, soție de protopop în Nagykomlos 20 cor., dl Nicolae F. Lăscu, cassar comunal în Paloș poșta Kacza, 20 cor., dl Teodor Balmoș (Garnisonsspital Nr. 11 în Praga) 10 cor., d-na Elena Stroia, soție de protopop în Sibiu 4 cor., Teodor T. German, pădurar în Poșaga de sus, 2 cor. și George Stroia, farmacist 2 cor. și cu scop de a fi folosiți cum veți afla mai bine, fie la hrănire sau îmbrăcare, fie la spezele de drum la espedarea lor cu adausul, că aproape toți din cei amintiți mai sus s'au angajat, că suportă și cheltuielile de drum.

Pentru a preveni eventualele neplăceri Onorabila Primărie, hotărându-se a da băieții uneia sau alteia din familie generoase, să esopereze dela primitorii acte în regulă, conform cărora să fie obligați a-l ținea și a-l crește în mod corăspunzător, cel puțin până la vârsta, când înșiși vor fi în stare să-și agonisească cele de lipsă pentru susținere.

Despre hotărârile luate vă rog să fiu în-cunoștiințat de urgență și eu spre a interveni în cauză, și mă mai rog ca scrisorile acludate să fie păstrate, drept prețioase dovezi deapre simțul de jertfă și deapre iubirea nemărginită ce se sălășluiește în ai noștri față de deapropole lipsit.

Mulțumind Onorabilei Primării pentru toate ostențele și jertfele aduse în această cauză, bineplăcută și oamenilor și lui Dumnezeu, o rog să primească expresia dragostei frățești.

Sibiu, 5 Ianuarie 1916 n.

Victor Tordășianu.
exactor arhidiecezan.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 9 Februarie n.

„Calendarul Poporului“ espedează mereu, așa pe rând, cum au intrat comănde. Azi măce nu va fi nimeneș, care, dacă a comandat să nu-l fi primit. După cum se leagă, așa se trimite zilnic. Mai sunt restante numai câteva comănde, iar după aceea orice cerere de calendar se va putea implini cu întoarcerea poștei, fără nici o așteptare.

Moartea bunicului poetului O. Goga. Ni se scrie din Crăciunelul de sus: În 11/24 Ianuarie n. e. a trecut din viața pământească cel mai bătrân om din comuna noastră, care a trecut de 90 ani: *Nastailă Goga*, bunicul poetului Octavian Goga. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre vecinică odihnă în 13/26 Ianuarie în cimitirul local. (I. V.)

Othnessă în pace!

Un nou atentat contra trenului balcanic. Zărele din Budapesta anunșă: D. Desideriu Bánó, proprietarul cafenelei „Café New-York“, care s'a aflat în acest tren balcanic asupra căruia năte necunoscuți au săvârșit la 20 Ianuarie un atentat între garile Niș și Piroș, și care a' fost rănit aunei de un foc de pușcă la picior, iar în față a fost rănit de sfarmăturile unui geam, după-ace a zăcut zeco zile în spitalul din Constantinopol s'a întors alături la Balapesta. D. Bánó spune că și asupra trenului balcanic care a sosit seara la Constantinopol, s'a săvârșit un al doilea atentat, iarăș între Niș și Piroș, dar n'a fost nimeni rănit.

Serbarea lui 24 Ianuarie în România. Parastasul pentru Români morți în războiu. Ni se scrie din București cu datul de Vineri, 22 Ianuarie st. v.:

Într-o ședință a societăților naționaliste ardelențe, bucovinene și macedonene ținută la Liga Culturală s'a luat hotărârea ca în acest an toate aceste societăți, împreună cu organizația refugiaților ardelenzi și bucovineni — și în frunte cu Liga Culturală, să sărbătorească Unirea principatelor printr-o solemnitate religioasă deosebită. Duminică, înainte de amiază, în biserica Sf. Spiridon. Seara va avea loc o întrunire amicală în localul Monte-Carlo din Cișmigiu, dându-se și o masă la care refugiații vor fi oaspeții societății „Carpații“.

Cu ocazia serbării zilei de 24 Ianuarie, organizată de „Liga Culturală“ la Craiova va avea loc în dimineața acelei zile, la biserica sf. Ilie un parastas pentru odihna sufletelor Românilor morți pe câmpul de luptă.

Abonați „Foaia Poporului“. În aceste zile, când atâtea frământări se petrec la lume, ar fi cu cale, ca fiecare Român să cetească o foaie. De aceea îndemnăm pe oamenii noștri, să intre cât mai mulți în șirul abonaților noștri. Foaia se poate lua cu începutul la orice lună și costă pe o jumătate de an 2 coroane 70 bani, iar de un an 5 cor. 40 bani.

Lățiți „Foaia Poporului“ peste tot locul.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hercș.
Tiparul: „Tipografia Poporului“

Cumpăr

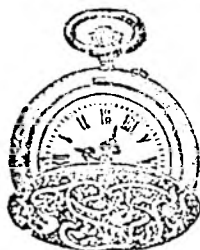
Bani și scule vechi găsite în pământ.

H. Candrea
Strada Măcelarilor 23.

Chiar acum a sosit o cantitate nouă de
Petri de moară din trachit

la And. Rieger, fabrică de mașini și prăvălie de art elu de fer, Sibiu.

100.000 oroloage!

Din cauza războiului sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu mașinarie Anker-Remont, excelentă așezată în Rubine, pe lângă prețul de: 1 buc. K. 5.— 2 buc. K. 9.80 6 buc. K. 23.50 12 buc. K. 50.—
Asadară niemiene să nu întrelasă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu excelent și într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă iar pe câmpul de luptă să trimite numai pe lângă trimiterea banilor înainte, prin

Simon Lustig!

Wrenfabrikslager, Nea Sandez 35.

Dobrotiv Fermez

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului cele mai bune stoffe de costum și țesături în mare asortiment.

Noutățile

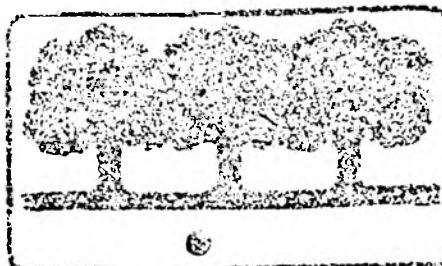
Acum chiar acum, pentru toată lumea s-au găsit stoffe indigene care se execută după cele mai moderne metode de producție: Sako, Jaqueta și material de salom, cu prețuri foarte mici.

Se cerebită atențiune stoffe noi de stofe pentru pantaloni și „Kamleten”, cari se găsesc totdeauna în depozit bogat. Amare reverențe la toți cumpărătorii noștri în țară și în străinătate. — În cazuri de urgență se pot face și lucrări de urgență în cel mai scurt timp și la cel mai mic preț. — Un singur lucru vă rugăm să țineți în seamă: că toate lucrările noastre sunt executate cu cea mai mare atenție și cu cea mai bună calitate.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă.

Acumă bere e cinstită și este foarte bună de tot. Căci berea noastră este foarte bună și gustoasă.

Căci berea noastră este foarte bună și gustoasă. Este foarte bună și gustoasă.

Creată de dinți

KALODONT

70 filleri

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și înzestrat cu cele mai moderne aparate și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silința să satisfacă pe deplin dorințele publicului.

Ca specialitate lucrez după fotografiile vechi și stricate, ca de pildă a celor căzuți în războiu, tablouri mărite și pictate, cari vor fi cu totul asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în războiu vor avea scazămint la plată.

Rugând să-mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE, fotograf

Sibiu, Piața mare Nr. 19,

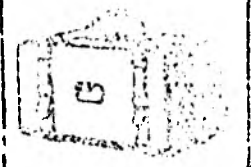
vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

Atelier de curelărie, șelărie și colerărie ORENDT G. & FEIERI W.

(odinoară Societate curelărilor)

Strada Cisnădiei 45 - SIBIU - Hellauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru călătorie, sport și volaj, poclăzi și procurături, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de masini, curele de curat și leșgă, și vâzobă permanent în depozit.

Toate articolele din branșă noastră și reparatură lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere, se trimit franco.

Comandă prin poștă se efectuează prompt și conștientos.

Mare depozit de hanuri pentru cal dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, copertitoare (soluri) de cal și colere de călătorie.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA”

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Botoșani, Elisabetopol, Lugos, Mediaș și Mureșoșorhelu

Agenturi: Orsova, Sânmăria, Sânmăria-căsușii-mare și Șelca-mare

Capital societar	K. 6.000.000
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2.350.000
Portofel de cambii	„ 17.700.000
Imprumuturi ipotecare	„ 12.400.000
Depuneri spre fructificare	„ 28.500.000
Reserve fonciare în circulațiune	„ 10.000.000

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5** | **2** | **0**

după termenul de abdicere, plătiind intăși dinca de interese

execută asemnări de bani, la America și îngrijește încasări de cecuri și asigurațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

Sprijiniți Industria română!

Vasile Ban,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie”, Sibiu, Strada Ocnei (Burgergasse) Nr. 7, Sibiu.

Atrag atenția onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei

1500 părechi de bocanci

cu prețul dela 20 cor până la 28 cor. Lucrați din materialul cel mai bun pentru domni, muncitori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află în strada Cisnădiei Nr. 49 sub firma **L. Ban.**

Nu perdeți ocazia și vă convingeți!

Cea mai bună apă pentru dinți.

Este la mai multe expoziți internationale premiata cu cele mai înalte distincțiuni.

500 coroane plătesc aceluia, care după folosirea

apă de dinți alui Bartilla — apă de dinți — va scuti țesții de dureri de măsele sau care va măsoși rău din gură.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,

Wien, X., Goethegasse 7.

Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară prețurile și priet apă de dinți alui BARTILLA. Diferența de plăteți vor fi bine plăte. La țesții unde nu se poate plăte, trimite cu 7 sicile cu cor. 6.50 franco.